

chci

anonymně poskytnuté výpovědi sebrala

gillian anderson

ARGO

argo

chci

anonymně poskytnuté výpovědi sebrala
gillian anderson

přeložila
tereza marková vlášková

A R G O

want

Czech edition © Argo, 2024

Copyright © Gillian Anderson, 2024

This translation of *Want* is published by Argo by arrangement with
Bloomsbury Publishing Plc.

Translation © Tereza Marková Vlášková, 2024

Design © David Mann, 2024

Author photograph © Sasha Gusov, 2024

ISBN 978-80-257-4585-4 (váz.)

ISBN 978-80-257-4641-7 (e-kniha)

obsah

<i>Úvod</i>	7
Dopisy:	
O fantaziích	17
Nadivoko, naostro	55
Být uctíváná	85
Zakázané ovoce	99
Zajatkyně	133
Kink	145
Neznámý, neznámá	169
Moc a podřízenost	189
Objevování	225
Víc, víc, víc	243
Pozorovatelky a pozorované	275
Vždycky jsem měla slabost pro...	297
Něžně, něžně	323
<i>Poděkování</i>	365
<i>Poznámka překladatelky</i>	367

legenda

Požádali jsme všechny přispěvatelky o jisté osobní informace a jejich odpovědi připojili na konec dopisů. Některé neposkytly veškeré údaje, v takových případech píšeme neuvedeno.

- etnická skupina a národnost
- náboženské vyznání
- roční příjem*
- sexuální orientace
- rodinný stav
- děti

* Roční příjem převádíme z britských liber na české koruny podle kurzu ČNB ze 3. září 2024 (1 GBP = 29,82 Kč).

úvod

*B*ýlo mi sotva pět let, když si kultovní klasika *Moje tajemná zahrada: Erotické fantazie žen spisovatelky Nancy Friday* v roce 1973 našla cestu do knihovniček a kabelek amerických žen, a pouhých sedm, když se dostala mezi anglickou střední vrstvu. *Moje tajemná zahrada* dokazovala, že ženy mají stejně bohatý a rozmanitý vnitřní erotický život jako muži. Konečně se objevila kniha, v níž obyčejné ženy, mladé i staré („vy, já i sousedka odvedle“), upřímně promlouvají o vzrušení, masturbaci, erotických snech a touhách. V představách pro ně neexistují tabu.

Tento počín odhalil, že pro některé z nás umění být představy o sexu lepším stimulantem než to, co probíhá při fyzickém sblížení, ať už sebežhavějším. Protože nás v představách nesvazují společenské konvence, stud nebo třeba strach z toho, že kvůli nám bude náš protějšek nesvůj, můžeme se oddat svým nejtajnějším a nejbhřšnějším touhám. Kniha *Nancy Friday* byla zpočátku provokativní, ba dokonce revoluční, ale postupně se z ní stala povinná četba, celosvětový bestseller, kterého se prodaly miliony výtisků.

Jestli jeden z nich vlastnila i moje máma, počítačová analytička, to netuším. Rozhodně jsem nevyrostala v puritánské domácnosti, kde by se nad tímhle tématem někdo pohoršoval, ale taky se nejednalo o knihu, kterou by maminka nechala jen tak povalovat na konferenčním stolku, bez ohledu na svoje liberální pojetí výchovy. V dospívání jsem jednou u sousedů v obýváku našla za polštářem na pohovce schovaný Příběh O., skandální erotický román, který pod pseudonymem *Pauline Réageová* napsala francouzská autorka *Anne Desclosová*, a samozřejmě jsem pár stránek přečetla. A vzpomínám si, že ještě spoustu let předtím jsem se jednou doma ocitla v obýváku, kde někdo zapomněl puštěnou televizi, a zůstala jsem fascinovaně koukat na pár, který se na obrazovce věnoval poměrně

cudným, ale zjevně nedovoleným činností. Dodnes cítím, jak mi bořely tváře, bušilo mi srdce a rostl ve mně úplně hmatatelný stud.

Mojí tajemnou zahradu jsem si poprvé přečetla, když jsem se připravovala na roli sexuální terapeutky, doktorky Jean Milburnové, v seriálu Sexuální výchova. Otištěné dopisy a rozhovory mě překvapily svojí důvěrností a syrovostí. Ta necenzurovaná a bolestná upřímnost mě vykojila. Nebyly nijak učené ani neusilovaly o literární kvality – jako by vzešly přímo z tajuplného nitra těch nejtajnějších ženských tužeb. Lidská představitivost prakticky nezná mezí a to platí i pro naše erotické touhy a fantazie, přesto jsou pořád považovány za tabu. Friday knihou reagovala na námitky svého redaktora vůči erotické fantazii v jednom z jejích románů, a jednalo se o reakci, kterou například v Irské republice považovali za natolik nebezpečnou, že ji rovnou zakázali. Zveřejnění ženských fantazií zároveň vedlo k dalším kontroverzním otázkám: Chtějí ženy, aby se tyto jejich představy uskutečnily? Co to znamená, když někdo sní o něčem neobvyklém, zakázaném, nebo dokonce protizákonném? Co nám to říká o tradičních genderových rolích, které byly ženám vnuceny?

V průběhu těch padesáti let, jež uplynuly od prvního vydání Mojí tajemné zahrady, se toho v našich společenských i sexuálních vztazích spousta změnila. Změnily se ale i nejniternější touhy žen? Sama jsem žena, s vlastním sexuálním životem i fantaziemi, a zájímalo mě, jak se liší od fantazií rozmanité skupiny dalších žen, anebo jak se s nimi naopak shodují.

Knih, kterou teď držíte v ruce, se zrodila z výzvy adresované ženám po celém světě. Projekt „Milá Gillian“ vybízel ženy, aby se mnou sdílely svoje sexuální fantazie, myšlenky a pocity, jimiž se většina z nás v duchu zabývá, ale málokdy o nich mluvíme nahlas. Byla to příležitost sesbírat hlasy žen ze všech koutů Země do nové knihy fantazií pro novou generaci. Můj vydavatel vytvořil portál, přes který bylo možné dopisy anonymně posílat. A pak jsme čekali... Měli jsme spoustu otázek: Bude ženám možnost sepsat svoje myšlenky a sdílet je se světem připadat něčím zajímavá nebo erotická? Co se tím vlastně mění, když z čehosi inherentně soukromého uděláme věc veřejnou? Jak na to budou lidé reagovat? Když vypršela lhůta na posílání, měli jsme před sebou téměř tisícistránkový

rukopis – dostali jsme dost materiálu přinejmenším na osm dílů. Potřeba tu tedy zjevně byla.

Výzva spustila příval upřímných, otevřených, srdceryvných, legračních i vyloženě rajcovních vyznání, která poukázala na to, že fantazie si co do bohatosti a rozmanitosti nezadají se samotnými pisatelkami. Příval dopisů od žen, které do té doby svá sexuální tajemství nikomu neprozradily, ať už nahlas nebo písemně, maximálně jim tu a tam ždíbec utekl u skleničky s blízkou kamarádkou nebo když byly s někým v tom nejlepším. Bylo z nich zřejmé, že podílet se na projektu „Milá Gillian“ pro ně představovalo proces osvobozující i zakázaný. Našly se mezi nimi dopisy od náctiletých dívek, které na první sexuální zkušenost teprve čekají, nezadaných žen uvíznutých v nekonečném kruhu online schůzek a sexu na jednu noc, vyčerpaných matek malých dětí, vdaných žen a žen s dlouhodobými partnery a partnerkami, unavených monotónností vztahu, od transgender žen i lidí, kteří se identifikují jako nebinární, i od šedesátnic a sedmdesátnic, které zjišťují, že o postmenopauzálním sexu se toho do světa dá vykřičet spousta. Šely se nám dopisy od žen z celého světa – od Brazílie po Barmu, od Irska po Island, od Litvy po Libyi, od Nového Zélandu po Nigérii, od Rumunska po Rusko. Dopisy od pansexuálek, bisexuálek, asexuálek, aroman-tiček, leseb, heterosexuálek i queer žen.

Jako společnost máme ve zvyku ženy škatulkovat, omezovat a svazovat jejich identitu i role (svůdná sexuální partnerka, pečující matka, elegantní úspěšná profesionálka), tyto fantazie však dokazují, že žádná z nás nemá jednu jedinou identitu. Chtěla jsem ženy z této kategorizace osvobodit – ovšem knížka vyžaduje strukturu a řád. Proces jejího sestavování byl z tohoto důvodu náročný i fascinující: obrovsky jsem si užívala vzájemné porovnávání jednotlivých dopisů a následné vytváření systému, který pak před mýma očima nabýval konkrétních obrysů v rytmu, jenž mi chvílemi připadal až poetický. Zasláné příspěvky mě také přiměly uvažovat nad vlastní identitou, nad nálepkami herečky, matky, partnerky, aktivistky, Američanky/Britky. S tímto vědomím a v souladu s duchem celého projektu jsem tedy připojila i vlastní fantazii. Byla jsem zvědavá, jak do knihy zapadne – splyne s ostatními dopisy a bude odpovídat tomu, co si o mně lidé myslí (ačkoliv tohle se nikdy nedozvíme)?

Já sex nikdy nevnímala jako statický koncept, ale spíš jako něco, co se přizpůsobuje tomu, jak rostu a měním se, a mění se spolu s tím, s každou novou fází a stadiem mého života. Velkou roli v něm pro mě odjakživa hrály i myšlenky a pocity, nejen akce. Moje herecká profese mi ze své podstaty dovoluje, abych se plně ponořila do alternativní reality, což je vlastně definice fantazií. Ženy, jež ztvárňuji a do jejichž světů vstupuji, mají vlastní vnitřní život, touhy a představy, a právě ty jsou základem porozumění motivaci postav. Díky řadě z nich jsem se naučila spoustu věcí o sexu a sexualitě.

Když jsem poprvé četla Moji tajemnou zahradu, zarazil mě především převládající pocit studu. Přiznat svoje niterné sexuální touhy sama sobě, natož jiným lidem, s sebou v roce 1973 přinášelo velmi nepříjemné pocity. A já jsem si říkala, že ve dvacátém prvním století to bude určitě jinak. Vždyť tu máme mnohem větší přijetí LGBTQIA+ komunit, multimiliardový pornoprůmysl i seriály typu Sexuální výchova, Euforie či Normální lidi, které sledují desítky milionů diváků, takže takové myšlenky a rozhovory zažívají ženy jako na běžícím pásu, ne? No, vlastně ani ne.

Překvapilo mě, kolik žen svoje fantazie tají i dnes. Mnohé pisatelky jsou hrdé a sebevědomé ženy, které jsou slyšet a které neskrývají a oslavují svoji sexuální moc, stejnou měrou ale byly zastoupené dopisy plné studu a provinilosti nad tím, že jejich autorky vůbec potřebují sexuální uvolnění a uspokojení. Jak píše například tato žena: „Často se zamýšlím nad pocitem studu, který provází moje touhy. Stydí se všichni a jenom předstírají, že to tak není?“ Pro spoustu žen nebudou erotické fantazie nikdy ničím jiným než tajemstvím. Četba bezprostředních zkušeností ze země, kde společenské normy, a v některých případech dokonce i zákon znemožňují jiné než heterosexuální vztahy a manželský sex, pro mě byla vystřízlivěním. I řada pisatelek z takzvaných „liberálních“ zemí však promlouvala o pocitech „studu“, „trapnosti“ a „viny“, o strachu či neochotě svěřit se partnerovi či partnerce s tím, na co doopravdy myslí, když se s nimi milují nebo, a to často, když samy masturbují.

Je tu ovšem jedno velké ALE: nejsem na tuhle oblast odbornice a nemám profesionální kvalifikaci. Jsem povoláním herečka, a tudíž nebudu tyhle výjimečné dopisy analyzovat ani nabízet vysvětlení k ženství a sexu obecně. Můžu je nicméně předložit vám,

milé čtenářky a čtenáři, abyste si je vychutnali bez dovysvětlování. Odjakživa mě fascinují erotické fantazie a svůj podíl na této knize chápu jako roli kurátorky, jejímž úkolem je tyto rozmanité a úchvatné hlasy převést do knižní podoby. Byla to neuvěřitelná zkušenost a velice mě těší vědomí, že jsme každá jiná a zároveň jak jsme všude ve světě stejné. Tato kniha je platformou pro ženské hlasy, jejímž cílem je umožnit nám v naprosté anonymitě nejen něco sdílet, ale paradoxně i být viděny a slyšeny. Chci fantazie zbavit pachuť tabu a nahradit ji vzrušením i zábahou a doufám, že se s touto knihou, s těmito dopisy po jejich zveřejnění ztotožníme, že se v nich nalezneme a inspirují nás.

Zaslané dopisy mi daly daleko víc než jenom vhled do imaginárních sexuálních světů žen, umožnily mi také nahlédnout do situací, v nichž se k nim ženy utíkají. Pro spoustu z nich hrají fantazie klíčovou roli coby způsob úniku, útočiště před tlakem a nároky v práci a při výchově dětí, před nudou všedního života. Jak vysvětluje jedna z účastnic, erotické fantazie jí dlouhodobě skýtají útěchu v manželství, v němž se cítí osamělá: „Já bych to dělala dvakrát denně, on to k životu vůbec nepotřeboval. Často ve mně probouzel stud, že už to zase chci, že to chci moc často, že dávám průchod svým touhám. Od té doby mi dělaly společnost právě moje fantazie. Hodně jich bylo o naprosté svobodě, spontaneitě a nespoutanosti.“ Člověka až znepokojí, jak moc tento dopis zní jako adresovaný Nancy Friday před padesáti lety – v některých oblastech ženského života se zkrátka nic nezměnilo. Pro některé ženy mohou být erotické fantazie záchranným stěblem. Jak píše jedna z účastnic: „Mám pocit, že díky fantaziím mám vůli dál žít.“ Jiným fantazie pomáhají dosáhnout většího vzrušení a jsou pro ně něčím navíc v už tak dobrodružném sexuálním životě, nikoliv jeho náhražkou.

Sexuální fantazie, které si vymýšlíme záměrně, mají velkou moc díky tomu, že jejich autorkami jsme výlučně my. My máme hlavní slovo a my rozhodujeme o tom, co se bude dít, kdo komu co bude dělat a jak, do posledního propracovaného, překrásného a pepřného detailu. Můžeme v nich dělat, co chceme, s kým chceme, s kolika lidmi chceme, kdykoliv chceme – beze strachu, bez společenského odsouzení i bez dalších dopadů. A to je podle mě to hlavní: fantazie nám pomáhají tříbit naše přání a potřeby. Můžeme díky nim

svobodně zkoumat samy sebe, experimentovat se svým vzrušením a touhami, aniž by nám hrozila nějaká újma či kritika. Fantazie jsou bezpečným útočištěm; neukazují nám jenom to, co bychom nutně chtěly zažít na vlastní kůži. Zásadní ovšem je, že v nich nepotřebujeme svolení nikoho jiného než své vlastní: fantazie jsou cílenou a obvykle zcela soukromou manifestací naší paměti a představitivosti.

Bez přehánění platí, že fantazie někdy vstupují do hry ve chvíli, kdy nás zklame realita. V mnoha dopisech je uspokojení a vzrušení pisatelek provázané s mírou, do jaké si samy připadají sexy nebo do jaké si dělají hlavu s tím, jak je jejich protějšek vnímá. Některé ženy píšou, že nejsou schopné zapojit do vlastních fantasií své skutečné já – představují si, že jsou muž v centru dění, neznámá žena nebo třeba bezchybná verze sebe samých, „mladší a s pevnějšími prsy“. Takové idealizované erotické fantazie jsou bezpochyby bezpečným způsobem, jak se vyhnout sebehodnocení, studu a nejistotám ohledně vlastního těla a sexuálních výkonů. Můžeme se zcela uvolnit, stát se svými nejlepššími, nejsvůdnějšími, nejrajočivějšími verzemi a přestat řešit „dokonalé“ tělo, poporodní váhu nebo křečové žíly. Slovy jedné z účastnic projektu: „Já se prostě nemůžu zorientovat v tom, co mě vážně bere a do čeho se vlastně nutím z pocitu povinnosti. Moje nej fantazie se asi týká toho, abych si připadala jako objekt šílené touhy. Ne proto, že před sebou bude mít jenom další nahé tělo, ale proto, že jsem to já a moje tělo.“

O čem tedy sníme a proč? Jak uvidíte, zaslané sexuální fantazie jsou stejně úchvatně různorodé jako samy ženy, které zareagovaly na naši výzvu. Zřetelný a neodmyslitelný všudypřítomný vliv erotické literatury, jako je například Padesát odstínů šedi (2011) E. L. James, na naše tajné touhy je dalším důkazem změn, jichž situace doznala od vydání Mojí tajemné zahrady, a toho, o kolik důkladněji je dnes společnost seznámená se slovní zásobou v oblasti erotiky. Najdete tu fantazie o dobrovolném BDSM mezi dvěma dospělými, fantazie o dominantní roli, submisivní roli i o jejich střídání. Fantazie zahrnující provazy a výprasky, plácačky a biče, masky na oči a pouta, škrcení a celkové znehybnění, anální kolíky, dilda i vibrátory všech velikostí a tvarů. Je zajímavé, že řada žen, které sní o submisivitě a přenechání nadvlády svému protějšku, mluví také o své profesi,

v níž mají velkou zodpovědnost a moc, a o tom, že na nich z valné části leží zodpovědnost za chod domácnosti a rodiny. Fascinuje mě i to, že některé ženy sní o proměně v tzv. „hucow“, což byl pro mě doposud neznámý termín (který v zásadě znamená, že budou dojnice). Spousta dalších popisuje fantazie o nechráněném sexu a o touze zažít ten pocit, kdy muž ejakuluje do nich. V tomhle vidím generační rozdíl – pro generaci, která přišla po AIDS, je chráněný sex základ. Další generace pak kromě jiného vyrostly v době nejzběsilejší technologické a digitální revoluce, což se opět projevuje v našem sexuální životě, a nikoliv pouze v podobě nonstop přístupu k pornu. Několik pisatelů lákají plně funkční, vysoce realistickí muži-roboti, kteří by uměli uspokojit každý jejich sexuální vrtol – to, co bývalo předmětem sci-fi, dnes zní mnohem proveditelněji.

Přesto se v široké oblibě nadále drží i řada archetypálních fantazií. Tento svazek obsahuje pouhý zlomek všech obdržených představ o trojkách, čtyřkách a skupinovém sexu, což jsou podle aktuálních výzkumů zdaleka nejběžnější erotické fantazie. Stejně tak dorazil bezpočet fantazií o sexu s kolegou nebo šéfem přímo na pracovišti, o riskantním sexu hrozcím přistižením, voyeuristickém sexu z pozice účastnice i pozorovatelky, sexu před publikem, sexu s cizími lidmi a sexu venku. O něco překvapivější, řekneme, byly naopak fantazie o sexu s mimozemšťany vybavenými chapadly nebo s tvorem, který je napůl člověk, napůl zvíře – zkrátka bylo z čeho vybírat!

Musím ale zmínit i temnější stránku: měli jsme sice obavy ohledně zařazení dopisů, které by mohly vyvolat traumatickou reakci, ale bylo by pokrytecké zatajovat, že některé ženy zkrátka sní o tom, jak jsou „využívány“ na sex nebo jak je někdo unese a pak znásilní. Je každopádně důležité zdůraznit, že se jedná o fantazie. A právě to je asi účelem fantazií: dopřát lidem bezpečný prostor, v němž si mohou představovat a rozehrávat potenciálně nebezpečné a ponižující scénáře, v mezích svojí mysli a ložnice.

Sepsat svoji fantazii mě děsilo, bála jsem se, že někdo vydedukuje, která je moje (a navíc že tak svému vydavatelskému týmu o sobě vyzradím víc, než bych chtěla!). Mám-li být upřímná, myslím, že jsem žena dvou tváří, možná podobně jako řada dalších žen: na jednu stranu si umím říct, co chci, na druhou se podvolím touhám svého protějšku a budu s ním ráda sdílet svoje nejniternější

sklony, ale pouze pokud o tom začne on sám (a i tehdy si něco nechám pro sebe). Může za to stud? Nebo je to známka toho, že na takhle intimní úrovni nikdy nikomu úplně věřit nebudu? Nebo se snad domnívám, že je lepší být částečně nepoznatelná? Neděsí nás třeba všechny v jistém ohledu představa, že by o nás někdo mohl vědět úplně všechno?

Jak by bezpochyby argumentovala paní doktorka Milburnová, sexuální a vztahové terapeutka, kterou hraju v Sexuální výchově, sdílet svoje nejtajnější fantazie s partnerem je nesmírně zdravé. Snad by dodala, že takové svěřování vede k blízkosti, zvyšuje vzrušení a značí důvěru, která může sexuálnímu partnerství jen prospět. Jenže ona sama má pěkných pár problémů s respektováním hranic a v oblasti intimních vztahů bych ji za slovo nebrala, titul netitul. Patří nicméně do televizního světa a tam jsou její pochybné morální hodnoty zárukou skvělé zábavy!

Přesto se ukázalo, že tu ve skutečném světě máme velké publikum připravené na přesně takovou otevřenost ohledně všeho, co souvisí se sexem, a bylo to patrné od chvíle, kdy se na Netflixu objevila první série. Všechny postavy, včetně těch náctiletých, tam totiž otevřeně promlouvají o svých nejtajnějších a nejtemnějších fantaziích a já bych se vsadila, že pěkná řádka by jich byla temnější než ty, které jsou zahrnuty na stránkách této knihy. Celkový počet obdržených dopisů i míra prozrazených intimních podrobností však jasně svědčí o tom, že ženy se o své fantazie chtějí dělit, že chtějí být slyšet, vidět a dočkat se uznání – a že, zkrátka a dobře, CHTĚJÍ. A tak se zrodil název knížky.

Radost mi udělalo i to, kolik žen na závěr svého dopisu přiznalo, že jim sepisování vlastních fantazií přineslo spoustu rozkoše a vzrušení. Neumíte si představit, jak mě baví si vás všechny, krásné ženy z celého světa, představovat, jak zasedáte ke svým počítačům a píšete, formulujete svoje erotické sny do slov a svěřujete „papíru“ svoje nejniternější přání, touhy a tajemství. Jsem nadšená, že tolik z vás přijímá svůj erotismus, a ještě si celý ten proces zatraceně užívá.

Závěrem pár slov k výběru dopisů a edičnímu přístupu. Chtěla bych poděkovat všem, kdo si udělaly čas a napsaly mi dopis. Pečlivě jsem přečetla a zvážila každý jeden z nich. Ačkoliv bych do knihy

nejradši zahrnula všechny, tisícistránková bichle zkrátka nepřicházela v úvahu. Pokud jste tady svůj dopis nenašly, omlouvám se – není to ani kvůli vaší fantazii jako takové, ani kvůli kvalitě vašeho vyjadřování. Mým cílem byl co nejširší záběr: sesbírat dopisy od žen různé národnosti, sexuální identity, víry i rodinného zázemí.

Údaje, o něž jsme při odesílání příspěvků žádali, se týkaly výlučně sexuální identity, nikoliv genderové. Přesto se v knize pracuje s nedokonalým označením „žena“. Jedná se o důkaz toho, že naše chápání fantazií je genderově podmíněné; všichni, kdo nám zaslali dopis, ženy i genderqueer osoby, vědí, jaké to je, když se patriarchální společnost, soustředěná kolem mužských fantazií, pokouší zlehčovat jejich slova a přání. Čím většímu počtu různorodých hlasů dáme prostor, tím lépe pochopíme, jak ženy a genderqueer osoby v současnosti vnímají svůj sexuální život. První kapitola se příznačně nazývá „O fantaziích“ – coby úvod k tomuto úžasnému a rozmanitému souboru ženských hlasů.

Tento projekt přinesl mnohem víc, než jsme se já nebo kdokoli v další odvažovali doufat – proud nespoutané vášně od žen z celého světa. Nevycházela jsem z údivu nad otevřeností, mírou sebepoznání a přirozenou výmluvností, s nimiž jste se vyjadřovaly, i nad důvěrou, kterou jste vložily do mých rukou editorky. A jestli v souvislosti s touto knihou v něco doufám, pak rozhodně v to, že se stane základem nové diskuze o naší, ženské sexuální moci. Sexuální osvobození musí znamenat svobodu užívat si sex za našich podmínek, svobodu říkat, co chceme, nikoliv to, k čemu nás tlačí nebo co se podle nás očekává. Jedno je jisté: erotické fantazie dál hrají klíčovou a zdravou roli v našich ženských a nebinárních životech. A každá z nás má tu moc požadovat a nechat si splnit cokoliv pod heslem: tohle CHCI.

Gillian Anderson, duben 2024